

SVEVIA Norge AS

Detaljreguleringsplan med konsekvensutredning for Laksfors masseuttak

Plan-ID: 2015002

Grane kommune

Planbeskrivelse

2016-04-18 Oppdragsnr.: 5145594

18.04.2016	17.07.2015	Detaljreguleringsplan med konsekvensutredning for Laksfors masseuttak	SOFRA	GORAN	SOFRA
Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Sammendrag	7
2	Bakgrunn	8
2.1	Hensikten med planen	8
2.2	Forslagsstiller, plankonsulent, eierforhold	8
2.3	Tidligere vedtak i saken	8
2.4	Krav om konsekvensutredninger (KU)	8
3	Planprosessen	10
3.1	Medvirkningsprosess	10
3.2	Møter og andre deltakere	10
3.3	Innspill til plan	10
4	Planstatus og rammebetingelser	17
4.1	Overordnede planer	17
4.2	Gjeldende reguleringsplaner	18
4.3	Tilgrensende planer/øvrigt planer	18
4.4	Statlige og regionale planretningslinjer	18
5	Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold	19
5.1	Beliggenhet	19
5.2	Behovet for masser	20
5.2.1	Behov for masser i forbindelse med utbygging av E6	20
5.2.2	Behov for masser til andre aktuelle prosjekter	20
5.3	Dagens arealbruk	21
5.4	Landskap	21
5.4.1	Overordnet beskrivelse	21
5.4.2	Planområdet	21
5.4.3	Lokalklima	22
5.5	Kulturminner og -miljø	22
5.6	Naturverdier	22
5.6.1	Naturtyper og vegetasjon	22
5.6.2	Dyrearter	22
5.6.2.1	Pattedyr	22
5.6.2.2	Reindrift	23
5.6.2.3	Fugl	23
5.6.2.4	Fisk og ferskvannsbiologi	23
5.7	Rekreasjonsverdi/Rekreasjonsbruk	23
5.8	jord- og skogbruk	24
5.9	Trafikkforhold	24

5.10	Barns interesser	24
5.11	Sosial infrastruktur	24
5.12	Universell tilgjengelighet	24
5.13	Teknisk infrastruktur	24
5.14	Grunnforhold	25
5.14.1	Massenes kvalitet	25
5.14.2	Skredfare	25
5.15	Støyforhold	26
5.16	Lufforurensning	26
6	Beskrivelse av planforslaget	27
6.1	Planlagt arealbruk	27
6.2	omfang av planlagt masseuttak med tilhørende produksjonsanlegg	28
6.2.1	Uttaksområde for stein	28
6.2.1.1	Etappe 1	28
6.2.1.2	Etappe 2	29
6.2.1.3	Etappe 3	29
6.2.2	Uttaksområde for grus	30
6.2.3	Sikring under drift	31
6.2.4	Avslutning og istandsetting	31
6.2.5	Driftsbygninger og tekniske installasjoner	31
6.3	Tilknytning til infrastruktur	32
6.4	Trafikkløsning og kjøreatkomst	32
6.5	Planlagte offentlige anlegg	32
6.6	Miljøoppfølging	32
6.7	Universell utforming	32
6.8	Landbruksfaglige vurderinger	33
6.9	Kulturminner	33
6.10	Sosial infrastruktur	33
6.11	Plan for avfallshåndtering	33
6.12	Risiko- og sårbarhet	33
6.13	Avbøtende tiltak/løsninger ros	38
6.14	Rekkefølgebestemmelser	38
7	Konsekvensutredning	39
7.1	Landskap	39
7.1.1	Verdivurdering	39
7.1.1.1	Delområde A	39
7.1.1.2	Delområde B	39
7.1.2	Omfang og konsekvens	39
7.1.2.1	Delområde A	39
7.1.2.2	Delområde B	40
7.1.3	Avbøtende tiltak	40
7.2	Naturmiljø	40
7.2.1	Verdivurdering	40
7.2.1.1	Naturtyper og vegetasjon	40
7.2.1.2	Fugl og pattedyr	41

7.2.1.3	Fisk og ferskvannsbibliologi	41
7.2.2	Omfang og konsekvens	41
7.2.2.1	Naturtyper og vegetasjon	41
7.2.2.2	Fugl og pattedyr	41
7.2.2.3	Fisk og ferskvannsbibliologi	41
7.2.3	Avbøtende tiltak	42
7.3	Reindrift	42
7.3.1	Verdivurdering	42
7.3.1.1	Planområde	42
7.3.1.2	Influensområde	42
7.3.2	Omfang og konsekvens	42
7.3.2.1	Planområde	42
7.3.2.2	Influensområde	43
7.3.3	Avbøtende tiltak	43
7.4	Forurensning – støy	43
7.4.1	Grenseverdier for støy	43
7.4.2	Omfang og konsekvens	44
7.4.3	Avbøtende tiltak	45
7.5	Luftforurensning og støvspredning	45
7.5.1	Vurdering av luftforurensning	45
7.5.1.1	Masseuttak	45
7.5.1.2	Asfaltverk	46
7.5.2	Omfang og konsekvens	46
7.5.3	Avbøtende tiltak	46
7.6	Turisme	46
7.6.1	Verdivurdering	46
7.6.1.1	Planområde	46
7.6.1.2	Influensområde	47
7.6.2	Omfang og konsekvens	47
7.6.2.1	Planområde	47
7.6.2.2	Influensområde	47
7.6.3	Avbøtende tiltak	47
7.7	Påvirkning av konkurranseforholdene	48
7.7.1	Pukkforekomster og avstander til Trofors sentrum	48
7.7.2	Konklusjon	49
8	Virkninger/konsekvenser av planforslaget	50
8.1	Overordnede planer	50
8.2	Landskap	50
8.3	Natur- og kulturverdier	50
8.3.1	Naturverdier	50
8.3.2	Kulturminner og kulturmiljø	50
8.4	friluftsliv og turisme/reiseliv	51
8.5	Trafikkforhold	51
8.6	barns interesser	51
8.7	Sosial infrastruktur	51
8.8	Universell tilgjengelighet	51

8.9	Energibehov	51
8.10	ROS	52
8.11	Jordressurser og landbruk	52
8.12	Teknisk infrastruktur	52
8.13	Økonomiske konsekvenser for kommunen	52
8.14	Interessemotsetninger	52
8.15	Avveining av virkninger	53
9	Avsluttende kommentar	54

1 Sammen drag

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for utvidelse av eksisterende grustak samt for uttak av stein med tilhørende knusing, sortering, lagring og produksjonsanlegg. Planarbeidet er sett i sammenheng med veipakke E6 Helgeland (Helgeland nord, Helgeland sør og Brattåsen – Lien).

Planforslaget utløser krav om konsekvensutredning. Som ledd i varsling av planoppstart ble det derfor utarbeidet et planprogram som ble fastsatt i NNF-komiteén 17.06.2015. Som en oppfølging av fastsatt planprogram er følgende temaer konsekvensutredet: landskap, naturmiljø, reindrift, forurensning - støy, luftforurensning og støvspreddning, turisme og påvirkning av konkurranseforhold.

Ingen av temaene som er utredet eller omtalt i planbeskrivelsen innebærer store negative konsekvenser dersom avbøtende tiltak iverksettes. Forslag til avbøtende tiltak lar seg gjennomføre og er innarbeidet i bestemmelsene.

I årene som kommer vil utbygging av E6 Helgeland foregå. Da er det svært viktig å ha god tilgang på masser i rimelig nærhet. Med dette som bakgrunn har planområdet en meget gunstig plassering når det gjelder de transportøkonomiske og ikke minst de miljømessige aspektene.

Steinprøver som er tatt viser at materialet klassifisert som fin- og middelskornet granitt med gode mekaniske egenskaper. Materialet tilfredsstiller kravene til forsterkningslag, bærelag, slitelag i tillegg til produksjon av asfalt for høytrafikkerte veier. Materialet kan ellers benyttes til de fleste typer bygg- og anleggsprosjekter.

Som følge av Fylkesmannens innsigelse ifm. offentlig ettersynet av planforslaget er uttaksgrense/formåls grense uttak skrenket inn mot vest og mot øst i forhold til det som ble lagt til offentlig ettersyn. Det var det opprinnelige planforslaget som dannet grunnlag for driftsplan (herunder etappeplan) og konsekvensutredninger. I noen figurer (3 og 5) er opprinnelig uttaksgrense ikke byttet ut av praktiske grunner.

Forslagstiller er av den oppfatning at tiltaket samlet sett vil komme samfunnet til nytte.

2 Bakgrunn

2.1 HENSIKTEN MED PLANEN

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for utvidelse av eksisterende grustak samt for uttak av stein med tilhørende knusing, sortering, lagring og produksjonsanlegg (asfalt og betong).

2.2 FORSLAGSSTILLER, PLANKONSULENT, EIERFORHOLD

Forslagstiller:

SVEVIA Norge AS
Rønvikveien 8
8009 Bodø

Plankonsulent:

Norconsult AS
Postboks 234
8001 Bodø

Planområdet omfatter gnr. 38 bnr. 2 med fnr. 2 (eksisterende slamlagune) samt gnr. 1 bnr 1 (deler av E6).

2.3 TIDLIGERE VEDTAK I SAKEN

Det foreligger ingen tidligere vedtak i forbindelse med dette planarbeidet foruten fastsetting av planprogrammet (jf. kap. 2.4).

2.4 KRAV OM KONSEKVENsutredninger (KU)

§ 2 i ny forskrift om konsekvensutredninger lister opp planer og tiltak som alltid skal behandles etter forskriften. Det fremgår av bokstav f at reguleringsplaner som inneholder tiltak nevnt i vedlegg I skal konsekvensutredes.

Vedlegg I lister opp planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes. Punkt 2 i vedlegget gjelder «uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m³ masse, samt torvskjæring på et område på mer enn 1.500 dekar».

Planlagt tiltak vil kunne innebære et uttak på over 2 millioner m³ masse samt endring av og omfattes følgelig av forskriften.

Som ledd i varsling av oppstart av planarbeidet ble det derfor utarbeidet et planprogram iht. PBLs §§ 4-1 og 12-9. Planprogrammet ble fastsatt av NNF-komiteén 17.06.2015 og er lagt til grunn for dette planarbeidet.

3 Planprosessen

3.1 MEDVIRKNINGSPROSESS

Oppstartsmøtet mellom tidligere engasjert konsulent, Multiconsult, med kommunen ble avholdt den 26.06.2012. Kunngjøring om oppstart av planarbeidet ble annonsert i Helgeland Arbeiderblad 03.09.2012. Berørte parter og offentlige instanser ble skriftlig varslet i brev datert 29.08.2012.

3.2 MØTER OG ANDRE DELTAKERE

I forbindelse med at Norconsult AS hadde overtatt planarbeidet etter Multiconsult ble det avholdt et arbeidsmøte med kommunen den 16.10.2014 hvor Grane kommune, forslagstiller, grunneier og konsulenten gikk gjennom problemstillingene og videre fremdrift.

Det er også avholdt et møte med Laksforsen Turistcafe og reindriftsforvaltning ifm. befaring utført den 05.05.2015.

Videre er det avholdt avklaringsmøter/arbeidsmøter med Fylkesmannen.

3.3 INNSPILL TIL PLAN

Person/etat	Dato	Innspill	Kommentarer
Fylkesmannen i Nordland	10.10.12	Planområdet er i gjeldende kommuneplan avsatt som LNF-område hvor det er åpnet for spredt bebyggelse. Planforslaget må derfor anses å være i strid med overordnet plan. Fylkesmannen viser til pbls § 12-3 som sier at detaljregulering skal brukes for å følge opp overordnet arealdisponering i kommuneplanen eller områderegulering. Dersom forslag til detaljregulering ikke er i tråd med kommuneplanens arealdel	-

		<p>eller områderegulering, kan kommunen la være å fremme forslaget på dette grunnlaget.</p> <p>I forslag til revidert arealdel til kommuneplanen er planområdet og et område nord for planområdet foreslått avsatt som område for råstoffutvinning (R10 og R11). Fylkesmannen fremmet innsigelse til R10 og R11. For område R 11 ble innsigelsen begrunnet med at forslag til KU i for liten grad vurdert forholdet til Vefsnassdragnet og Laksforsen (som landskapselement, turistattraksjon, viktig element i lokal næringsutvikling) samt manglende vurderinger av behovet for et masseuttak av slik størrelse.</p> <p>Ettersom det på overordnet plannivå foreligger innsigelser mot disponering av det aktuelle området for masseuttak, fraråder Fylkesmannen at man går videre med planlegging av masseuttak i angjeldende område. Dersom frarådningsen ikke blir fulgt, vil det være aktuelt å fremme innsigelse mot planforslaget.</p>	<p>I forbindelse med dette planarbeidet er det utarbeidet en grundig konsekvensutredning av en rekke temaer (jf. kap 7), bl.a. tema naturmiljø (som bl.a. tar for seg forholdet til Vefsnassdragnet), landskap, turisme og konkurranseforhold. Behov for masser i Grane og Vefsnass kommune er gjort rede for i kap. 5.2.</p> <p>Det er i dette planarbeidet tatt hensyn til Fylkesmannens begrunnelse for innsigelsen.</p>
<p>Nordland fylkeskommune (NF)</p>	<p>28.09.12</p>	<p><u>Planfaglig innspill</u></p> <p>Planområdet er foreslått som råstoffutvinning/massetak i arealdelen. Fylkesmannen fremmet innsigelse til dette. Også NF uttrykte seg kritisk til uttak i disse områdene ved 2. gangs høring av kommuneplanens arealdel, og uttalelsen vil også være innspill til reguleringsplanen.</p> <p>Planlagt uttak vil kunne forringe opplevelsen av kommunens kanskje viktigste turistattraksjoner gjennom støy, støv, anleggstrafikk og et endret landskapsbilde.</p>	<p>-</p> <p>Det er gjort en konsekvensutredning av bl.a. tema forurensning - støy, luftforurensning (støv) og landskap. Etter en dialog med Statens vegvesen ble</p>

		<p>Siden det er en klar konflikt med andre interesser i dette området er det særlig viktig at kommunen gjør en vurdering om det er behov for masseuttak i nærheten av Laksforsen. Alternative uttak bør vurderes.</p> <p>Siden tiltaket er i konflikt med andre viktige interesser må avbøtende tiltaket vurderes om det skal legges til rette for massetak, som for eksempel skjerming av området og tidsbegrensninger for uttak.</p> <p>Et planforslag må også vise hvordan tiltakshaver vil løse problem med avrenning til Vefsna som verna vassdrag.</p> <p>På generelt grunnlagt ber NF om at det tas hensyn til fylkesplanens mål for arealpolitikken, barn og unges interesser, god medvirkning og naturmangfold.</p> <p><u>Kulturminnefaglig innspill</u></p> <p>NF har gjort mindre undersøkelser på stedet og planen synes ikke å være i konflikt med verneverdige kulturminner, men det vises til tiltakshaver aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markningrep skulle støte på fornminner.</p>	<p>det konkludert med at det ikke er nødvendig å utrede tema trafikk. Dette er begrunnet først og fremst med at planområdet ligger i umiddelbar nærhet til E6 og at det er svært få som vil bli berørt av trafikkøkningen.</p> <p>Dette emnet er tatt opp i konsekvensutredning av temaet: turisme/reiseliv. Et sammendrag av rapporten fremgår av kap. 7.6.</p> <p>Forslag til avbøtende tiltak (jf. kap. 7) er innarbeidet i planbestemmelsene.</p> <p>Vefsna vassdrag vil i svært liten grad bli direkte berørt av planlagt tiltak. Det er foreslått tatt inn i bestemmelsene at bekk/elv som berøres direkte i tiltaksområdet skal ledes utenfor planområdet.</p> <p>Ivaretas i planarbeidet.</p> <p>Hensyntatt, jf. § 2.14 i bestemmelsene.</p>
Direktorat for mineralforvaltning	12.10.12	I planprogrammet pkt. 3.8 er det andre masseuttak nevnt. DMF kan opplyse at begge disse anleggene	-

(DMF)		<p>driver på gabbroforekomster av god kvalitet, og begge uttakene har godkjente reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven.</p> <p>Under tema naturressurser er det behov for en dokumentasjon av forekomstene som tenkes regulert til massetak. Det tenkes da spesielt på fysiske egenskaper til steinressursene som skal tas ut. Kvalitet på massene må dokumenteres, og det må også sannsynliggjøres at massene finnes innenfor det planlagte uttaksvolumet for de ulike alternativene. Massene fra forekomstene må dekke kvalitetskravene i det markedet det skal leveres til.</p> <p>Det gjøres oppmerksom på at alle uttak av mineralske råstoff omfattes av mineralloven fra hvor det blant annet er krav om driftskonsesjon med driftsplan for alle uttak. Det er rettighetshaver som er ansvarlig for søknad om dette.</p> <p>DMF kommer tilbake til saken når planprogrammet forelegges, og når det foreligger et konkret reguleringsplanforslag til offentlig ettersyn.</p>	<p>Det er tatt prøver av bergmasser innenfor planområdet. Bergmassene er klassifisert som fin- og middelskornet granitt med gode mekaniske egenskaper og tilfredsstillende kravene ift. veibygging og -vedlikehold av høytrafikkerte veier, jf. kap. 5.15.</p> <p>Forslag til driftsplan er lagt ved planforslaget. Søknad om driftskonsesjon med nødvendige vedlegg vil bli oversendt DMF på samme tid som planforslaget ligger ute på offentlig høring.</p> <p>-</p>
Reindriftsforvaltning	12.10.12	<p>Ved det planlagte masseuttaket, er det kjent fra reindriftsforvaltningens side at det befinner seg viktige beiteområder som strekker seg ned til E6. Et stort inngrep vil få følger både ved tap av areal direkte til masseuttaket, og ved at rein på beite vil unngå et større areal rundt det aktuelle masseuttaket. Dette bør utredes i konsekvensutredningen.</p> <p>En befaring med reinbeitedistriktet er å anbefale for å oppklare</p>	<p>Omtalt forhold er utredet, jf. kap. 7.3.</p> <p>En befaring med reinbeitedistriktet ble</p>

		spørsmål rundet dette i forkant av konsekvensutredningen.	gjennomført 05.05.2015. Forslag til avbøtende tiltak er innarbeidet i bestemmelsene (jf. §§ 2.8 og 8) og er avklart med reinbeitedistrikt.
Norges vassdrags- og energi -direktoratet (NVE)	20.09.12	<p><u>Elver og bekker</u></p> <p>Forholdet til det varig verna Vefsnavassdraget er et svært viktig utredningstema, ikke minst med tanke på forholdet til elvelandskapet.</p> <p>Usikker på hvorvidt det kan finnes mindre bekker innen planområdet som kan bli berørt av tiltaket. Dersom dette er tilfellet, vil også disse omfattes av vernet av Vefsna. Konsekvenser for vassdragene med eventuelle nødvendige avbøtende tiltak samt en beskrivelse av de allmenne interessene tilknyttet disse, må i så fall beskrives.</p> <p><u>Avrenning</u></p> <p>Også vurdering og beskrivelse av konsekvenser av hvordan avrenning og utdrenering som følger av selve bruddet, mellomlager, nye veger og eventuell oppgradering av gamle veger, vil kunne påvirke faren for erosjons- og flomskader. Mulige konsekvenser/ nødvendige avbøtende tiltak bør derfor beskrives.</p>	<p>Gjort rede for i kap. 7.1 og 7.2.</p> <p>Gjort rede for i kap. 7.2.</p> <p>Gjort rede for i kap. 7.2 og tatt hensyn til (jf. bestemmelsenes § 2.4).</p>
Statskog	03.09.12	<p>Grensene for Statskogs eiendom (gnr 44 bnr 1) anses for å være så perifere at Statskog vurderer at dette vil være uten betydning.</p> <p>Statskog eier også en eiendom på vestsiden av Vefsna vis a vis uttaksområdet, men Statskog kan ikke se at tiltaket vil ha effekter som er verdt å nevne i denne</p>	-

		forbindelse.	
Sametinget	23.07.12 og 11.12.12	Sametinget mener at den historiske samiske aktiviteten i området, sammen med områdets karakter med flate partier vil kunne tilsi at potensialet for samisk boplasser i området er middels høy. Sametinget foretok derfor en befaring i planområdet (R10 og R11). Under befaringen ble det lokalisert to lokaliteter med automatisk fredete samiske kulturminner. Begge lokalitetene ligger innenfor planområdet og må enten legges inn i reguleringsplanen med bestemmelser etter § 12-5 nr. 5 i PBL, alternativt kan reguleringsplanen endres slik at lokalitetene ikke lenger er innenfor regulerte området. I motsatt fall må det søkes om særskilt tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner.	Etter at planavgrensningen er skrenket inn/justert er det kun en av lokalitetene som ligger innenfor planområdet. Før iverksetting av tiltak skal det foretas arkeologisk utgravning av det registrerte automatisk fredete kulturminnet i planområdet, jf. bestemmelsenes § 7.
Magne Brenås	04.09.12	Planområdet er etter Brenås et av de fineste i hele området. I og med at Vefsna er vernet trodde Brenås at det ikke var aktuelt med slike inngrep i området. Et slik steinbrudd vil bli et fryktelig syn fra vestsiden av Vefsna, spesielt fordi det er snakk om et stort område. Dette mener Brenås er mot alle prinsipper for estetikk og mot det vernet som er, og ikke bør gjennomføres. Andre lokaliteter må vurderes.	- Tema landskap er konsekvensutredet, jf. kap. 7.1.
Øystein Aanes	17.09.12	Som grunneier av Bjørklund Gnr 38/11 er Aanes bekymret for følgende forhold: -Støy: det kommer til å bli masse støy fra steinknuser, lastere, lastebiler, borerigg, sprengning, meiselmaskin og sorteringsverk for sand. I tillegg er det planlagt asfaltenlegg som kommer til å gå	Støyutredningen viser at gnr. 38 bnr 11 vil ligge utenfor både rød og gul støysone, jf. kap 7.4. Drift av asfaltverket vil foregå iht.

	<p>24/7 hele sommeren.</p> <p>-Støv: det kommer også til å bli mye støv som gjør det umulig å ha åpne vindu eller henge klær ut til tørk. Kommer antageligvis til å måtte ha vaskehjelp for å greie å holde huset reint. Blir vanskelig å grille og kose seg ute.</p> <p>-Lukt: med planlagt asfaltverk kommer det til å bli sjenerende lukt som også gjør det vanskelig å benytte uteområde, henge ut klær, grille etc.</p> <p>Aanes er redd for at hans bolig kommer til å miste all sin verdi og blir umulig å selge senere eller å leie ut. Aanes foreslår å bli kjøpt ut med nytt hus et annet sted.</p>	<p>forurensningsforskriften.</p> <p>Støv er et av temaene som er konsekvensutredet, jf. kap 7.5. Støvnedfall skal ligge innenfor gjeldende krav i Forurensningsforskriften. Det er satt krav til miljøoppfølging som skal bl.a. følge opp tema: støv (jf. bestemmelsenes § 2.7).</p> <p>Asfaltverket vil bli driftet i tråd med forurensningsforskriftens kap. 24 og vil bl.a. oppfylle forskriftenes avstandskrav til nærmeste bebyggelse (jf. bestemmelsenes § 3.1).</p> <p>Planforslaget legger til rette for at masseuttaket skal kunne driftes på en mest mulig skånsom måte i forhold til nærmeste nabo.</p>
--	---	--

4 Planstatus og rammebetingelser

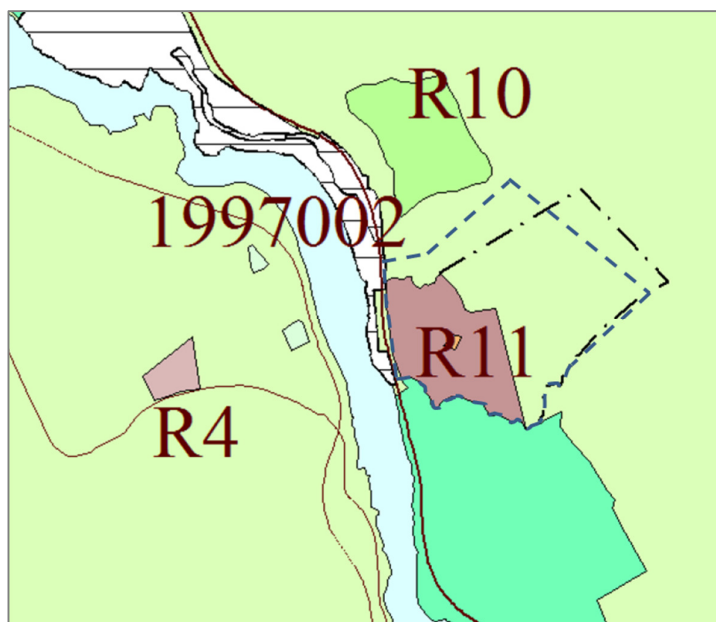
4.1 OVERORDNEDE PLANER

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel for Grane kommune ble vedtatt i kommunestyret høsten 2011. I kommuneplanens samfunnsdel er det spesielt nevnt ett satsningsområde som har betydning for dette planarbeidet: "Næringsutvikling", hvor det bl.a. fremgår at Grane kommune ønsker å skape ny næringsvirksomhet basert på naturgitte forutsetninger.

Kommuneplanens arealdel 2013-2023

Gjeldende kommuneplan for Grane kommune ble vedtatt 13.2.2013 og gjelder for perioden 2013-2023. I kommuneplanens arealdel er store deler av planområdet avsatt til råstoffutvinning R 11 og er båndlagt for regulering etter plan- og bygningsloven (hensynssone H_710).

Figur 1: Utsnitt av gjeldende kommuneplan. Rødbrun: område foreslått avsatt til råstoffutvinning. Lys grønn: LNFR-område. Sort stiplet linje: område avsatt til hensynssone H_710. Planavgrensning vist med blå stiplet linje. Kartgrunnlag: vedtatt kommuneplan i pdf. Bearbeidet av Norconsult.

Fylkesmannen fremmet innsigelse til at dette området er avsatt til råstoffutvinning. Grane kommune har imidlertid valgt å ikke ta innsigelsen til følge. Området er derfor inntil videre unntatt rettsvirkning. Omkringliggende områder er avsatt til LNFR-område (området for landbruk, natur, friluftsliv og reindrift).

4.2 GJELDENDE REGULERINGSPLANER

Planområdet er uregulert.

4.3 TILGRESENDE PLANER/ØVRIGE PLANER

Sør og nord for planområdet jobber Statens vegvesen med planlegging av utbedring/ny E6 mellom. Nærmeste strekning vil være Brattåsen - Lien der vegen delvis skal flyttes fra østsiden til vestsiden av dalføret forbi Trofors. Kommunedelplan for E6 Brattåsen-Lien ble vedtatt av Grane kommunestyre 2011 og reguleringsplanen for strekningen ble vedtatt 12.06.2013.

4.4 STATLIGE OG REGIONALE PLANRETNINGSLINJER

Det er foretatt en samlet vurdering av tiltaket mot statlige retningslinjer, rammer og føringer og funnet at tiltaket ikke er i strid med disse. Relevante retningslinjer/rammer/føringer i forbindelse med planforslaget er listet opp nedenfor:

- Fylkesplan for Nordland 2013-2025
- Regional plan for Vefsna vedtatt juni 2014
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging (2013)
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (2012)
- Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (2012)
- Naturmangfoldloven (2012)
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2009)

5 Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold

5.1 BELIGGENHET

Planområdet som er på ca. 447 daa ligger ved Laksfors rett øst for E6 og elva Vefsna. Planområdet ligger omtrent 12 kilometer nord for Trofors sentrum og 25 kilometer sør for Mosjøen.

Figur 2: Kartutsnitt som viser planområdets beliggenhet (vist med blå sirkel). Kartgrunnlag hentet fra Grane kommunes kartportal, bearbeidet av Norconsult.

5.2 BEHOVET FOR MASSER

Forslagstiller Svevia Norge AS er engasjert av Statens vegvesen til å drifte og vedlikeholde 640 km vei i Vefsnområdet. Oppdraget vil i første omgang gå over minimum 5 år.

5.2.1 *Behov for masser i forbindelse med utbygging av E6*

Nedenfor fremgår oversikt over massebehov i forbindelse med utbygging av E6 i Grane og Vefsn kommune.

Tabell 1: Massebehov i Grane kommune (Fylkesgrensen-Majahaugen, Flyum-Kappfjellia, L.Majavatn-Brenna, Kapskarmo-Brattåsen, Brattåsen-Lien). Kilde: vegpakke Helgeland, Statens Vegvesen, region nord.

Bruk	Massebehov
Forsterkningsgrunnlag	158 000 m ³
Bærelag	128 000 tonn
Slite- og bindelag	456 000 m ² - tykkelse 7 cm (tilsvarende 32 000 m ³)

Tabell 2: Massebehov for E6 i Vefsn kommune (Kulstadalen n-Åkvik, Åkvik-Mjåvatn, Mjåvatn-Angermoen, Angermoen-Osen). Kilde: vegpakke Helgeland, Statens Vegvesen, region nord.

Bruk	Massebehov
Forsterkningsgrunnlag	84 000 m ³
Bærelag	61 900 tonn
Slite- og bindelag	251 000 m ² - tykkelse 7 cm

5.2.2 *Behov for masser til andre aktuelle prosjekter*

Det er under planlegging et større vindkraftverk på Øyfjellet vest for Mosjøen. Dette vindkraftverket vil utløse behov for utbygging av ca. 71 km veg. I tillegg kommer oppgradering av eksisterende kommunale veier. Det er foreløpig ikke beregnet massebehov for dette veganlegget.

I tillegg til vegbygging vil det være behov for tilslagsmasser til betongstøping av inntil 100 fundamenter for vindmøller i dette området.

Øyfjellet vindkraftverk er gitt konsesjon (13. november 2014). Konsesjonen er påklaget og under behandling i Olje- og energidepartementet.

5.3 DAGENS AREALBRUK

Deler av planområdet har tidligere vært brukt til grustak. Her er det i dag lagret masser (sand og grus samt overskuddsmasser fra utbygging av parkeringsplass ved Laksforsen Turistcafe). Ved dagens grustak har kommunen en slamlagune som er inngjerdet. Mesteparten av planområdet består ellers av tett skog.

Planområdet grenser til landbruksområder (dyrka mark) både i nord og i sør og til E6 og Vefsna vassdrag i vest. Det ligger en rasteplass, vest for planområdet, mellom vassdraget og E6. Omkringliggende områder består ellers av tett skog.

5.4 LANDSKAP

5.4.1 *Overordnet beskrivelse*

Området tilhører landskapsregion 33 "innlandsbygdene i Nordland" og underregion "Vefsendalen" (Puschmann 2005). Landskapets hovedform er i hovedsak knyttet til regionens dalfører. Dalen avgrenses av jevne dalsider med bakenforliggende avrundete fjelltopper på mellom 200 og 700 meter. Vefsna (inkludert sidegreina Svenningsdalselva i sør) utgjør et markert landskapstrekk i den skogkledte dalen.

Pga. av beliggenhet langs vei er Vefsna godt synlig i landskapet. Elva er et landskapselement med stor verdi som samlende og visuelt elementet i dalen. Vefsna har en stillere strekning før den når Laksforsen i et bredt fossefall, Laksforsen. Fossen har en fallhøyde på rundt 17 meter og er en av Nordlands best besøkte naturattraksjoner.

Jordbruksområdene ligger spredt og er varierte. Mest iøynefallende er til dels store slettegårder omgitt av barskog nede i dalbunnen. Rundt planområdet er dyrka mark å finne langs E6 og Vefsna. Her ligger også noen gårdstun og enkelte bolighus.

Grane kommune er en av de mest utpregede barskogsdominerte kommunene i Nordland. Tregrensen ligger på omtrent 300 meter. Over dette nivået er fjellet bart og har en særegen gråfarge. I den nedre delen av dalsidene og i dalbunnen er det til dels tett granskog med innslag av bjørk.

5.4.2 *Planområdet*

Planområdet heller gjennomgående mot sørvest og er naturpreget der det ikke er tatt ut grus. Området er i hovedsak skogsmark og hogstfelt i drift, med noe bjørk nærmere dalbunnen. Området mellom grusforekomsten og steinforekomsten har innslag av fuktig mark, torv og myr.

Skogen består i hovedsak av tettere granskog. Det renner et bekkedrag igjennom i ytterkant av området i nordvest. På utsiden av bekken og planområdet ligger en mindre terrengrygg som en naturlig avgrensning av området i denne retningen.

Det er ingen boligbebyggelse i selve planområdet, men ett bolighus har felles adkomst til uttaket og ligger ca. 150 m nordvest for regulert uttaksområde.

5.4.3 **Lokalklima**

Den nærmeste meteorologiske stasjonen til planområdet med observerte vinddata er Mosjøen lufthavn. Klimaet er svakt kontinentalt med høy nedbør.

Området ved Laksfors grustak har lokale vindvariasjoner, men dominerende vindretninger i henhold til værstasjonen på Mosjøen lufthavn er vind fra syd fra nord. Sterkest vind fra syd med gjennomsnittlig vindhastighet på 2,2 m/s.

I hovedsak følger vinden i området dalbunnen og elva. Fallvind fra fjellet vil kunne drenere ned mot elva fra øst

5.5 **KULTURMINNER OG -MILJØ**

Det er ikke registrert bebyggelse med antikvarisk verdi i området. Det er heller ikke registrert kulturmiljøer med verneverdi i nærheten av planområdet, med unntak av en eldre bolig ved Laksforsen, «Engelskvillaen» som ble bygd i 1934 for engelske laksefiskere. Boligen leies ut og eies i dag av Statkraft.

Det ble foretatt en arkeologisk undersøkelse av Nordland fylkeskommune (juli 2012) og Sametinget (september 2012) i området. Fylkeskommunen har ikke funnet noen kulturminner. Sametinget har derimot funnet to lokaliteter med kulturminner. Den ene lokaliteten ligger utenfor planområdet etter at planavgrensningen er justert og vil derfor ikke bli berørt av planlagt tiltak. Den andre lokaliteten derimot ligger øst i planområdet og kan bli berørt av planlagt tiltak.

5.6 **NATURVERDIER**

5.6.1 **Naturtyper og vegetasjon**

Grane er en utpreget skogkommune. Det er særlig mye granskog, men her finnes også en del furuskog og fjellbjørkeskog. Det står noe gammel skog i nordre del av planområdet.

Nord for planområdet er det et større område med gammel barskog, med verdivurdering «viktig». Området ble inventert sommeren 1987 og hadde da jevnt over gammelt preg med liten påvirkningsgrad, hva statusen er i dag er imidlertid uvisst.

5.6.2 **Dyrearter**

5.6.2.1 **Pattedyr**

Det er avsatt større forvaltningsområder for både jerv og gaupe både øst og vest for planområdet og Vefsna.

5.6.2.2 Reindrift

Planområdet ligger i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Totalt reintall i 2014 var 1.794.

Østlig del av planområdet er ligger innenfor områder registrert som sommerbeite og høstbeite. Den delen som er registrert som sommerbeite er beskrevet som «*lavereliggende sommerland, mindre sentrale og/eller mindre intenst brukte områder*», mens den delen som er registrert som høstbeite er beskrevet som «*tidlig høstland, partier der reinen bygger seg opp etter insektplagen og spres på leting etter sopp*».

5.6.2.3 Fugl

Det opplyses fra Fylkesmannen at det foreligger tre eldre registreringer av storfugl fra 1988, de nærmeste befinner seg 700 – 1000 m fra planområdet. Eldre barskog kan være egnede funksjonsområder for en rekke fuglearter, men eksisterende aktivitet i grustaket gjør det naturlig å anta at de fleste av disse allerede skyr området.

5.6.2.4 Fisk og ferskvannsbiologi

Vefsna har status som nasjonalt laksevasdrag og har en anadrom, lakseførende strekning på 164 km. Anadromstrekning går langt oppstrøms planområdet ved Laksfors.

Vefsnalaksen regnes i dag som kritisk truet eller tapt. Sjørørreten er også sterkt redusert. Ål er registrert i nedre del av Vefsna, men ser ut til å være svært fåtallig. Elvemusling finnes i helt øvre deler og er i tillegg registrert i Bjørnåga, som samløper med Vefsna i utløpet ved Mosjøen.

Vefsna har vært sterkt plaget av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i lang tid. Laksetrappene i vassdraget, totalt 14 stykker, har vært stengt siden 1992 på grunn av tilstedeværelse av parasitten. Vefsna nedstrøms Laksforsen ble rotenonbehandlet senest i 2011-2012 og vassdraget vil tidligst kunne friskmeldes i 2018. Selv om vassdraget ikke er lakseførende i dag vurderes likevel hovedvassdraget å inneha stor verdi for fisk og ferskvannsbiologi.

Det går et lite, navnløst vassdrag gjennom planområdet. Det er lite trolig at vannføringen her er stor nok for fisk, spesielt vinterstid. Sørgrensen for planområdet går nord for Osdalsbekken, som har et noe større nedbørfelt. Det er sannsynlig at Osdalsbekken huser bekkørret, men bekken er ikke lakseførende.

5.7 REKREASJONSVERDI/REKREASJONSBRUK

Det er ikke kjent at planområdet eller tilstøtende områder benyttes aktivt til friluftsliv.

Vefsna og Laksforsen med Laksfors Turistcafe som ligger ca. 1 km nordvest for planområdet er imidlertid utfartssteder og er viktig for turisme.

Vest for planområdet og E6 er det etablert en større rasteplass med toaletter og sitteplasser.

5.8 JORD- OG SKOGBRUK

Planområdet omfatter ikke dyrka mark eller dyrkbart areal, og grenser heller ikke direkte til slike arealer.

Store deler av planområdet består imidlertid av produktivt skogareal i lettdrevet terreng. I følge nettstedet «*skogoglandskap.no*» skal det stå noe gammel skog på deler av den nordlige delen av regulert uttaksområde. Det er naturlig å anta at gammelskogen er naturskog.

5.9 TRAFIKKFORHOLD

Det er etablert en atkomst i tilknytning til eksisterende grustak. Atkomsten er gruset og har en bredde på litt over 4 m. Atkomsten er direkte tilknyttet E6, og innkjørselen er forholdsvis oversiktlig. Atkomst til eksisterende bolighus nord for planområdet går også via samme innkjørsel, men fortsetter motsatt vei.

Lenger nord gikk E6 tidligere langs Vefsna i dette området, på det som i dag er atkomstveg til Laksfors Turistcafe. Vegen ble rettet ut, utvidet og lagt om noe lenger øst. E6 har en ÅDT på ca. 2150 og har fartsgrense på 80 km/t.

5.10 BARNES INTERESSER

Hverken planområdet eller tilstøtende områder er brukt som leke- og uteoppholdsareal

5.11 SOSIAL INFRASTRUKTUR

Planområdet ligger en del kilometer (ca. 12 kilometer fra Trofors sentrum og ca. 25 kilometer fra Mosjøen) fra sentrumsfunksjoner slik som offentlig tjenesteyting (administrasjonsbygg, sykehjem, brannstasjon), butikker, postkontor osv.

5.12 UNIVERSELL TILGJENGELIGHET

Terrenget i området og atkomst til planområdet er forholdsvis flatt og ligger derfor til rette for universell utforming.

5.13 TEKNISK INFRASTRUKTUR

Planområdet er ikke tilknyttet hverken vann- og avløpsnett eller strømnnett.

Det ligger en høyspentlinje i søndre enden av planområdet.

5.14 GRUNNFORHOLD

5.14.1 *Massenes kvalitet*

Berggrunnen i det meste av Grane kommune er ikke kartlagt i NGUs database, men består i all hovedsak av kambrosilurbergarter (glimmerskifer og kalkstein), sterkt gjennomsett av granitt.

Løsmassene i området består av elveavsetninger i nedre deler. Litt høyere i terrenget er det et tynt torvdekke over berggrunnen, der fjellblotninger også opptrer innimellom, i mosaikk med forekomster av hav- og moreneavsetninger.

Det er tatt prøver av bergmassen i planområdet for å avklare kvaliteten til denne. I tabellen nedenfor er det gitt en oversikt over testresultatene.

Tabell 3: Oversikt over testresultater av bergmassen (A_N : Mølleverdi, LA : Los Angeles verdi, $Dens.$: Densitet (g/cm^3), M_{DE} : Micro Deval koeffisient)

Prøve nr.	A_N	LA	$Dens.$	M_{DE}
1	11,8	29	2,65	9
2	31,2	38	2,86	24
3	15,1	29	2,66	8,0

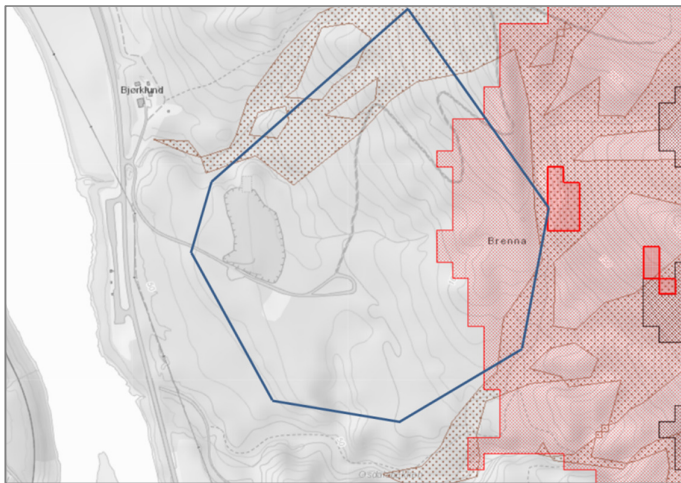
I henhold til prøve 1 og 3 er materialet klassifisert som fin- og middelskornet granitt med gode mekaniske egenskaper. Materialet tilfredsstiller kravene til forsterkningslag, bærelag, slitelag i tillegg til produksjon av asfalt for høytrafikkerte veier. Materialet kan ellers benyttes til de fleste typer bygg- og anleggsprosjekter.

Testresultatene viser at prøve nr. 2 avviker fra de to andre. Prøvestykkene er mest sannsynlig tatt i overflaten hvor bergmassen er mest utsatt for forvitring. Bergmassens beskaffenhet blir ofte bedre når en har passert de første meterne. Men det kan ikke utelukkes at det er variasjoner i forekomsten.

5.14.2 *Skredfare*

På deler av planområdet er det registrert områder med potensielt fare for jord- og flomskredd og utløpsområder for snøskred. Se kartutsnitt nedenfor.

For en nærmere vurdering av skredfare vises det til risiko- og sårbarhetsanalysen, jf. kap. 8.11.

Figur 3: Aktsomhetskart for skred. Brune prikker: potensielt jord- og flomskreddfare. Små røde prikker: utløpsområde – snøskred. Røde polygoner med tykkere grense: utløsningsområde – snøskred. Uttaksområdet vist med blå polygon.

Det er lokalisert en slamlagune for avløpsslam vest i uttaksområdet, derfor kan det her være fare for forurensning.

Man kjenner heller ikke til at grunnen i planområdet er forurenset.

5.15 STØYFORHOLD

Planområdet grenser inntil E6 og er derfor utsatt for veitrafikkstøy.

5.16 LUFTFORURENSNING

Planområdet er så langt man kjenner til, ikke utsatt for luftforurensning.

6 Beskrivelse av planforslaget

6.1 PLANLAGT AREALBRUK

Planlagt virksomhet vil bestå av avskoging og avdekking av berg og grusforekomster, boring, sprengning, knusing, sortering, vasking av materiale, asfaltproduksjon, lagring av rene løsmasser, lagring og innblanding av salt i strøsand, asfalt- og betongproduksjon samt transport.

Eksisterende kommunal slamlagune er regulert inn som eget formål (øvrige kommunaltekniske anlegg).

Etter avsluttet drift tilbakeføres området til LNFR-område med hovedvekt på skogbruk. Ved tilbakeføring til LNFR-område vil området bli fylt opp og revegetert.

Planområdet er regulert til følgende arealformål:

- Bebyggelse og anleggsformål (Pbls § 12-5 nr. 1)
 - Råstoffutvinning (RU)
 - Øvrige kommunaltekniske anlegg (o_ØKT)
- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (Pbls § 12-5 nr. 2)
 - Veg (o_V, V1 og V2)
- Grønnstruktur (Pbls § 12-5, nr. 3)
 - Vegetasjonsskjerm (VS)
- Hensynssone (Pbls § 12-6)
 - Frisiktsone (H140_1 og H140_2)
 - Faresone (H370)
 - Sone med angitte særlige hensyn (H520_1 og H520_2)
 - Båndleggingssoner (H740_1 og H740_2)
- Bestemmelsesområde (Pbls § 12-7)
 - Kulturminner som frigis

6.2 OMFANG AV PLANLAGT MASSEUTTAK MED TILHØRENDE PRODUKSJONSANLEGG

Det er utarbeidet et forslag til driftsplan for masseuttaket. Det er dette som er lagt til grunn for redegjørelsen i kap.6.2. Forslag til driftsplan er lagt ved dette planforslaget og skal sammen søknad om driftskonsesjon godkjennes av Direktoratet for mineralforvaltning før igangsetting av tiltaket.

I forhold til opprinnelig planforslag som er lagt til grunn for driftsplanen er endelig planforslag skrenket inn mot vest og møt øst.

6.2.1 *Uttaksområde for stein*

Uttaksområde for stein har et areal på ca. 140.000 m² og et volum på ca. 3.000.000 m³ eller ca. 8.000.000 tonn. Tallene er basert på opprinnelig uttaksgrense.

Berggrunnen består hovedsakelig av fin- og middelkornet granitt med gode mekaniske egenskaper. Materialet kan brukes til alle typer bygg- og anleggsprosjekter men skal i hovedsak benyttes til vegbygging og vedlikehold, da det tilfredsstillende kravene til forsterkningslag, bærelag, slitelag, i tillegg til produksjon av asfalt for høytrafikkerte veger.

Uttaket vil skje i etapper og tilpasses topografien. Bruddet planlegges østover/nordøstover Hver etappe planlegges å gå over 4 – 20 år.

Produksjonen vil styres av markedets etterspørsel. Det normale årlige uttaket er beregnet til ca. 93.000 m³ eller ca. 185.000 tonn. Dette vil medføre ca. 36 transporter per døgn (5 dager i uka, bevegelige heligdager inkludert).

Nedre uttaksdybde for uttaket planlegges til kote 79 og toppkote planlegges til kote 152.

Bruddet planlegges med paller med høyde på ca. 15 meter og bredde på 12 meter. Høyden på pallene vil bli tilpasset terrenget.

Lagring av massene vil bli lokalisert i det eksisterende grustaket. Etterhvert som løsmassene i planlagt nytt grustak blir tatt ut, vil dette arealet også kunne fungere som lagringsplass for uttaksmasser fra steinbruddet. og etter hvert som bruddkanten forflyttes østover/nordøstover vil arealene for anlegg og lagring av masser bli større.

6.2.1.1 Etappe 1

Normalt er det ønskelig å starte etappe 1 øverst i uttaket for at uttaket kan drives fra topp og nedover. Men i dette planarbeidet er det valgt å starte med etappe 1 i den nedre delen for å båndlegge minst mulig areal i de øvre delene av bruddet. Dette for at trekkende rein skal kunne passere i de nordøstlige delene samtidig som det er uttak i området.

Etappe 1 dekker et areal på ca. 55 daa og inneholder et volum på ca. 900.000 fm³ (fastmasse). Tallene er basert på opprinnelig uttaksgrense. Det blir to pallnivå i etappe en der nedre uttaksdybde er kote 79 og øvre pallnivå på kote 94. Dette gir en driftstid på ca. 10 år med normal uttakshastighet. Etappen drives i retning mot nord og nordøst opp mot grensen til etappe 2 og 3.

Pallnivå på kote 94, som grenser opp mot etappe 2 (nordøst), planlegges satt igjen med en bredde på ca. 30 meter for enkel tilkomst av utstyr i ettetid. Det sørlige pallnivået på kote 94 planlegges satt igjen med bredde på 12 meter mot uttaksgrensen.

6.2.1.2 Etappe 2

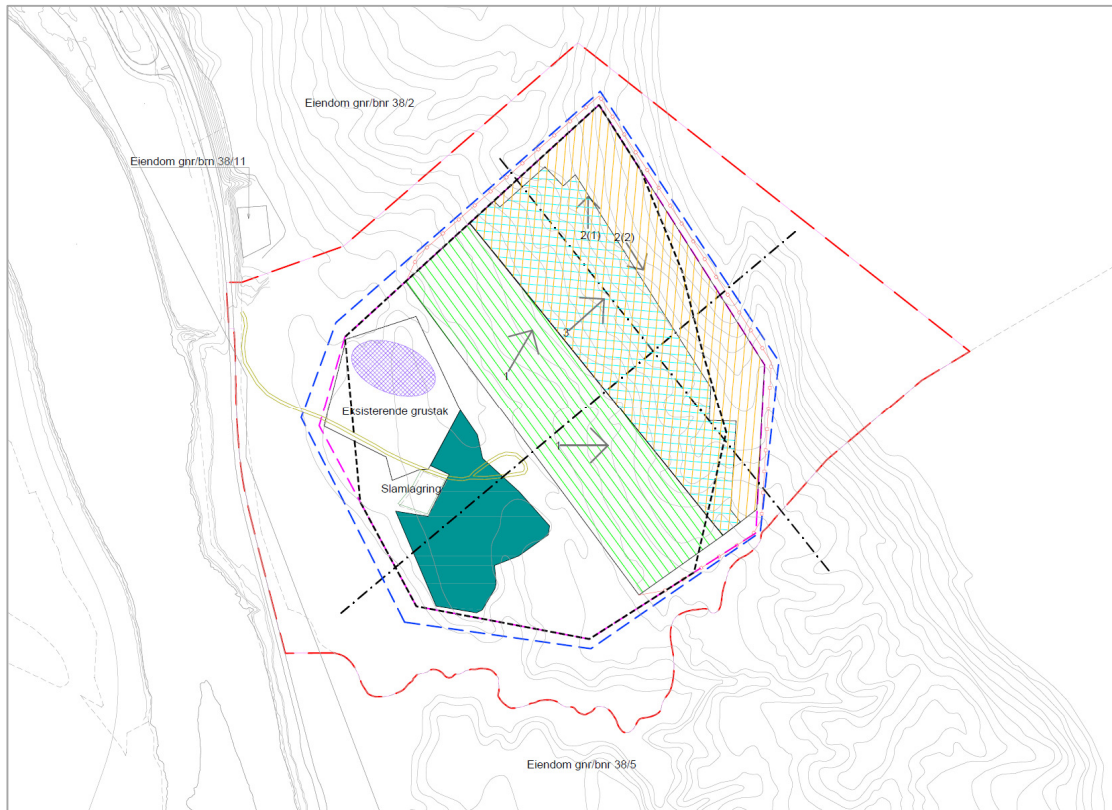
Etappe 2 dekker et areal på ca. 85 daa og inneholder et volum på ca. 1.800.000 fm³ (fastmasse). Tallene er basert på opprinnelig uttaksgrense. Nedre uttaksdybde i etappe 2 vil være kote 94 med øvre pallnivå på kote 139. Dette gir en driftstid på ca. 20 år med normal uttakshastighet.

Etappen drives i to retninger der driveretning nr. 1 går mot nord og driveretning nr. 2 går mot sørøst. Uttaket av etappe 2 starter i den nordligste delen av området og utvikler seg så videre mot uttaksgrensen mot sørøst. Uttaket starter fra topp og jobber seg nedover i terrenget. De sørøstre delene i etappe 2 planlegges tatt ut sist, da det her skal være passasje for rein.

Totalt vil det bli 3 pallnivå på henholdsvis kote 109, 124 og 139. Høyden på hver pall skal være 15 meter med en pallbredde på 12 meter. I avslutning opp mot uttaksgrensen vil pallene tilpasses eksisterende terreng.

6.2.1.3 Etappe 3

Etappe 3 dekker et areal på ca. 50 daa. Tallene er basert på opprinnelig uttaksgrense. Etappen ligger under etappe 2 og arealet medgår derfor ikke i oversikten over totalt areal på uttaket av stein, jf. kap. 6.2.1. Volum på etappen er beregnet på ca. 300.000 fm³ (fastmasse). Nedre uttaksdybde i etappe 3 vil være kote 79 med øvre pallnivå på kote 94. Dette gir en driftstid på ca. 3-4 år med normal uttakshastighet. Etappen drives i retning nordøst.

Figur 4: Uttaksrekkefølge med etapper. Blåstiplet linje: tiltaksgrense. Rosa stiplet linje: uttaksgrense. Rød stiplet linje med røde sirkler: sikkerhetsgjerde. Rød stiplet linje: planområdet. Blågrønn polygon: etappe for uttak av grus. Revidert uttaksgrense/formålsgrense er vist med svart stiplet linje. Utarbeidet av Norconsult (forslag til driftsplan).

6.2.2 **Uttaksområde for grus**

Uttaksområde for grus og sand har et areal på ca. 50 000 m² og et volum på ca. 170 000 m³ eller ca. 290 000 tonn. Tallene er basert på opprinnelig uttaksgrense.

Materialet, grus og sand, består av elvesediment og skredmateriale. Andelen av sand er størst i dagens uttak, og det er forventet at resterende deler av grusforekomsten har varierende kvalitet.

Materialet lar seg lett sortere og kan benyttes som strøsand og til sand til bygge- og anleggsvirksomhet og betong.

Det ønskes tatt ut sand og grus så nær eksisterende slamlagune som mulig. Når slamlagunen avsluttes vil det bli gjort en vurdering av om resterende deler av grusforekomsten skal tas ut.

Grustaket videreføres med drivretning mot sør med utgangspunkt i eksisterende uttaket. Beregnet driftstid er ca. 10 år.

Produksjonen vil styres av markedets etterspørsel. Det normale årlige uttaket er beregnet til ca. 15 000 m³ eller ca. 30 000 tonn. Dette vil medføre ca. 6 transporter per døgn (5 dager i uka, helligdager inkludert).

6.2.3 **Sikring under drift**

Langs ytterkant av steinbruddet vil det bli satt opp et sikringsgjerde langs hele kanten. Gjerdet skal ha minimumshøyde på 2 meter. Dette for å hindre at mennesker og dyr kan komme til skade.

Det startes med å sikre opp rundt etappe 1, da det her skal ledes rein i ytterkanten. Dette vil frigjøre områder i overkant av etappe 1. Videre vil sikringsgjerdet bli flyttet og utvidet når en starter på etappe 2. Dersom det er ønskelig å holde de østre delene av etappe 2 tilgjengelig for passasje for rein, kan gjerdet settes opp i de vestre delene først for så å flytte dette etter hvert som etappen utvikler seg.

Området planlegges stengt med bom utenom driftstiden. Dette for å hindre adkomst av uvedkommende med kjøretøy. Det vil også bli satt opp skilt som advarer uvedkommende mot å oppholde seg i tiltaksområdet. Kjøreveger/driftsveger vil bli sikret med steiner hvor det er høye kanter og fare for utforkjøring.

6.2.4 **Avslutning og istandsetting**

Bruddet tenkes avsluttet med paller som er 15 meter høye og 12 meter brede mot uttaksgrensen. Bruddet er planlagt tilbakefylt med terrenghelning på ca. 30°. Det tenkes først og fremst benyttet naturlig revegetering fra stedeegne toppmasser. Det vil bli vurdert å separere toppjord i egne deponier. Dersom det vil være behov for å hente jord utenfra vil disse være rene.

Avslutningsarbeidet vil omfatte opprydding, tilbakeføring (fylling) og revegetering. Når området er tilbakefylt vil sikringsgjerde bli fjernet etter at området er istandsatt.

6.2.5 **Driftsbygninger og tekniske installasjoner**

Deler av planområdet tenkes benyttet til tekniske installasjoner og midlertidige bygninger i tilknytning til driften. Tekniske installasjoner vil bl.a. bestå av knuseverk og siktestasjoner, asfaltverk og betongblandeverk.

Knuseverket vil til enhver tid bli plassert slik at det oppnås best mulig støymessig skjerming.

Drift av asfaltverk som produserer inntil 200 tonn vegmasse per time er regulert av kapittel 24 i forurensningsforskriften. Planlagt asfaltverk vil oppfylle alle krav i forskriften.

Det vil også være aktuelt med oppholdsbrakker (til kontor, pauserom o.l.) og verkstedsbrakke (til lagring og vedlikehold av utstyr). Det planlegges ikke overnattingsbrakke i planområdet.

Alle bygninger og installasjoner skal være midlertidige og vil bli fjernet innen to år etter at driften i masseuttaket er avsluttet.

6.3 TILKNYTNING TIL INFRASTRUKTUR

EL-nett

Energibehovet for drift av masseuttaket er planlagt dekket med elektrisitet. Helgeland kraftlag har noe nett i søndre enden av planområdet. Planområdet må søkes på vanlig møte for oppkobling.

VA-nett

Vannforsyning planlegges hentet fra borebrønn. Med den begrensede mengde med avløpsvann er tett tank den mest nærliggende løsning i forhold til avløp. Dette skal avklares med forurensningsmyndigheten som er Grane kommune.

6.4 TRAFIKKLØSNING OG KJØREATKOMST

Planlagt masseuttak vil få atkomst fra E6 og videre via eksisterende atkomstvei. Dagens kryss/innkjøring fra E6 vil bli utbedret. Innregulert kryss er dimensjonert for vogntog og er i henhold til vegnormalen.

Massene antas først og fremst å bli transportert i retning Trofors sentrum. Transport til og fra masseuttaket vil avhenge av etterspørsel og behov, men om man forutsetter en jevn levering over året, vil masseuttaket kunne genere ca. 42 transporter pr. døgn ved normalt uttak. Antall transporter vil gå noe ned etter endt drift av grustaket.

6.5 PLANLAGTE OFFENTLIGE ANLEGG

Statens vegvesen planlegger E6 Helgeland ((Helgeland nord, Helgeland sør og Brattåsen – Lien).

Forslagstiller kjenner ellers ikke til at det er planlagt andre offentlige anlegg i planområdet.

6.6 MILJØOPPFØLGING

Forurensningsforskriftens kapittel 30 inneholder krav om miljøoppfølging og planlagt drift skal til enhver tid være i henhold til kravene i kapittel 30.

Det er tatt inn i bestemmelsene (jf. § 2.7) at det skal utarbeides en miljøoppfølgingsplan for å sikre at føringer og krav for det ytre miljøet blir ivaretatt på en god måte. Planen skal være godkjent før igangsettingstillatelsen gis.

6.7 UNIVERSELL UTFORMING

Det er tatt inn i bestemmelsene at krav fastsatt i Byggteknisk forskrift (TEK) skal gjelde for uteareal og midlertidige bygninger.

6.8 LANDBRUKSFAGLIGE VURDERINGER

Planlagt masseuttak vil ikke berøre dyrka mark eller dyrkbart areal, men innebærer derimot avskoging. Det planlegges imidlertid ikke avskoging av større områder utover de områdene som til enhver tid er nødvendig for driften.

6.9 KULTURMINNER

Det er i planområdet registrert et automatisk fredet kulturminne med ID160712 i planområdet. Før iverksettingen av tiltak i dette området skal det i følge Sametinget foretas arkeologisk utgravning av det berørte automatisk fredete kulturminnet. Dette er innarbeidet i bestemmelsene (jf. § 7).

I plankartet er det regulert inn et sirkulært bestemmelsesområde med diameter på 30 m.

6.10 SOSIAL INFRASTRUKTUR

Planlagt masseuttak vil kunne føre til hyppigere besøk av Turistcafeen og økt bruk av tilgjengelige funksjoner og tjenester i sentrumsområdene (Mosjøen og Laksfors).

6.11 PLAN FOR AVFALLSHÅNDTERING

Forslagstiller har en avtale med Ragn Sells AS om innhenting av både vanlig avfall (mat- og restavfall) og forurenset avfall (i tilknytning til drift av masseuttaket).

6.12 RISIKO- OG SÅRBARHET

Det er gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i forbindelse med dette planarbeidet. En oppsummering av analysen fremgår av tabellen og gjennomgangen nedenfor. Hele analyserapporten er lagt ved planforslaget.

Emne	Forhold eller uønsket hendelse	Vurdering	
		Nei	Merknad
Naturgitte forhold	Er området utsatt for snø- eller steinskred?		Det er kartlagt potensielle skredområder i og i nærheten av planområdet (jf. aktsomhetskart for skred, NVE). Det vises til sårbarhetsvurdering nedenfor
	Er området geoteknisk ustabil/er det fare for utglidning?		Løsmassekart fra NGU viser at det er elve- bekkeavsetning, hav- og fjordavsetning, og

		morenemateriale i området, men tiltaket omfatter ikke oppføring av bygg for varig personopphold.
	Er området utsatt for springflo/flo i sjø/vann?	Planområdet ligger like vest for Vefsna vassdrag, men ligger mye høyere enn vassdraget. Det skal heller ikke etableres bygg for varig personopphold i planområdet.
	Er området utsatt for flom i elv eller bekk/ lukket bekk?	x
	Er det radon i grunnen?	Planområdet er ikke kartlagt for aktsomhet mot radon. Tiltak som gir sikkerhet mot radon i henhold til TEK 10 er ikke relevante da det ikke skal oppføres nye bygninger for personopphold.
	Annet (spesifiser)?	x
Infrastruktur	Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser som kan inntreffe på nærliggende transportårer, utgjøre en risiko for området?	
	<ul style="list-style-type: none"> Hendelser på veg 	Det foretas, i følge karttema fra DSB, transport av farlig gods på E6 som går vest for planområdet.
	<ul style="list-style-type: none"> Hendelser på jernbane 	Det foretas, i følge karttema fra DSB, transport av farlig gods på jernbanen (Nordlandsbanen) vest for planområdet.
	<ul style="list-style-type: none"> Hendelser på sjø/vann/elv 	x
	<ul style="list-style-type: none"> Hendelser i luften 	x
	Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser som kan inntreffe på nærliggende virksomheter (industriforetak etc.) utgjøre en risiko for området?	
	<ul style="list-style-type: none"> Utslipp av giftige gasser/væsker 	x
<ul style="list-style-type: none"> Utslipp av eksplosjonsfarlig/brennbare 	x	

	væsker/gasser	
	Medfører bortfall av tilgang på følgende tjenester spesielle ulemper for området?	
	• Elektrisitet	x
	• Teletjenester	x
	• Vannforsyning	x
	• Renovasjon/spillvann	x
	Dersom det går høyspentlinjer ved/gjennom området:	
	• Påvirkes området av magnetiske felt fra kraftlinjer?	Det går en høyspentlinje vest for planområdet, men tiltaket omfatter ikke oppføring av bygg for varig personopphold.
	• Er det spesiell klatrefare i forbindelse med master?	x
	Er det spesielle farer forbundet med bruk av transportnett for gående, syklende og kjørende innenfor området?	
	• Til skole/barnehage	x
	• Til nærmiljøanlegg (idrett etc.)	x
	• Til forretning	x
	• Til busstopp	x
	Brannberedskap	
	• Omfatter området spesielt farlige anlegg?	x
	• Har området tilstrekkelig brannvannforsyning (mengde og trykk)?	Planområdet ligger nært et vassdrag, hvilket gir god tilgang på slokkevann dersom behovet oppstår.
	• Har området bare en mulig adkomstrute for brannbil?	x
Tidligere bruk	Er området påvirket/forurenset fra tidligere virksomhet?	
	• Gruver: åpne sjakter, steintipper etc.	x
	• Militære anlegg: fjellanlegg,	x

	piggtrådsperringer etc.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Industrivirksomhet, herunder avfallsdeponering • Annet (spesifiser) 	x
Omgivelser	Er det regulerte vannmagasiner i nærheten, med spesiell fare for usikker is?	x
	Finnes det naturlige terrengformasjoner som utgjør spesiell fare (stup etc.)?	x
	Annet (spesifiser)	x
Ulovlig virksomhet	Sabotasje og terrorhandlinger	
	<ul style="list-style-type: none"> • Er tiltaket i seg selv et sabotasje-/terrormål? • Finnes det potensielle sabotasje-/terrormål i nærheten? 	x

Sårbarhetsvurdering

Følgende farer fremstår som relevante (jf. tabellen ovenfor):

- Skred
- Skogbrann
- Transport av farlig gods
- Sprenging i masseuttaket

Derfor er det gjort en sårbarhetsvurdering av dem. Sårbarheten graderes slik:

- Svært sårbart
- Moderat sårbart
- Lite sårbart
- Ikke sårbart

Skred

Gitt at tiltaket ikke medfører etablering av bygninger vurderes planområdet som lite sårbart for skred.

Skogbrann

Området vurderes som moderat sårbart for skogbrann. Derfor er det utført en risikoanalyse. Resultater fra risikoanalysen fremgår av tabellen nedenfor:

Tabell 4: Oppsummering av risikoanalyse – hendelse «Skogsbrann»

Verdi	Sannsynlighet*					Konsekvens**					Risiko***		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X				X				X		
Materielle verdier			X					X				X	

* 1: «Lite sannsynlig» (sjeldnere enn en gang hvert 1000 år). 5: «Svært sannsynlig» (oftere enn en gang per år)

** 1: «Svært liten konsekvens» (ingen personskade, ubetydelig miljøskade, materielle skader <100 000 kr/ingen skade på eller tap av samfunnsverdier). 5: «meget stor konsekvens» (dødelig skade, flere personer, irreversibel miljøskade, svært store materielle skader > 100 000 kr/varige skader på eller tap av samfunnsverdier)

*** Grønn: akseptabel risiko - risikoreduserende tiltak er ikke nødvendig, men bør vurderes. Gul: akseptabel risiko - risikoreduserende tiltak må vurderes. Rød: uakseptabel risiko – risikoreduserende tiltak er nødvendig

Transport av farlig gods

Det er rimelig å anta at hendelser med farlig gods vil forekomme hyppigst i de områdene hvor det fraktes mest gods, dvs. rundt de store byene og langs hovedtrafikkårene. I de fleste tilfellene fører en hendelse med farlig gods til akutt utslipp til grunnen og til luft. Andelen hendelser hvor det vil oppstå en brann eller eksplosjon er erfaringsmessig svært lav, og med små konsekvenser for liv og helse.

Basert på dette og at planforslaget legger til rette for et masseuttak uten varig personopphold, vurderes planområdet å være lite sårbart for hendelser med transport av farlig gods.

Sprenging i masseuttaket

Det skal, i tillegg til grus, tas ut steinmasser og det vil derfor fra tid til annen bli gjennomført sprengninger. Slik virksomhet er alltid forbundet med en viss fare.

Det forutsettes imidlertid at denne type arbeid gjennomføres etter gjeldende regelverk. Basert på dette vurderes planområdet å være lite til moderat sårbart for uhell ved sprengning.

6.13 AVBØTENDE TILTAK/LØSNINGER ROS

Oppsummering av sårbarhets- og risikoreduserende tiltak fremgår av tabellen nedenfor:

Tabell 5: Oppsummering av avbøtende tiltak (jf. ROS)

Fare	Sårbarhets- og risikoreduserende tiltak
Skogbrann	Alt anleggsarbeid øker faren for skogbrann i områder med mye skog. Det er derfor viktig at brannberedskapen sikres i forbindelse med anleggsarbeid og drift av anlegget.
Kjemikalieutslipp og annen akutt forurensning	I driftsperioden må entreprenør ivareta sikker drift av maskiner og kjøretøy for å unngå hendelser som fører til akutt forurensning.
Kulturminner	Ved eventuelle funn av kulturminner under virksomhet i planområdet skal arbeidet stanses og Fylkeskommunen kontaktes.
Sprengning i masseuttaket	Etablere gode driftsrutiner og fokus på sikker gjennomføring ved sprengning i masseuttaket.

6.14 REKKEFØLGEBESTEMMELSER

Det er stilt rekkefølgekrav knyttet til følgende forhold:

- Drifts- og istandsettingsplan
- Tillatelser fra forurensningsmyndighetene
- Miljøoppfølgingsplan
- Teknisk infrastruktur
- Omlegging av bekk/elv

7

Konsekvensutredning

Planforslaget utløser krav om konsekvensutredning, jf. kap. 2.4. Som ledd i varsling av planoppstart ble det derfor utarbeidet et planprogram som ble fastsatt i NNF-komiteén 17.06.2015. Som en oppfølging av fastsatt planprogram er følgende temaer konsekvensutredet:

- Landskap
- Naturmiljø
- Reindrift
- Forurensning - støy
- Luftforurensning og støvspredning
- Turisme
- Påvirkning av konkurranseforholdene

7.1 LANDSKAP

7.1.1 *Verdivurdering*

Landskapsmessig fremstår planområdet todelt: ett sammenhengende område som består av slamlagune og grustak (delområde A) og resten av området som er naturpreget og er i hovedsak uberørt (delområde B).

7.1.1.1 Delområde A

Området har reduserte visuelle kvaliteter, hvor landskap og bebyggelse og anlegg til sammen gir et mindre godt totalinntrykk. Området vurderes derfor å ha liten verdi.

7.1.1.2 Delområde B

Området har visuelle kvaliteter som er typiske for landskapet i regionen og får med dette middels landskapsverdi.

7.1.2 *Omfang og konsekvens*

7.1.2.1 Delområde A

I dette tilfellet sammenlignes området berørt av eksisterende grustak og slamlagune i ikke tilbakeført tilstand med et større inngrep i samme område men da i ferdig tilbakeført tilstand. Dette gjør at tiltaket kommer mer positivt ut vedr. omfang og konsekvens, enn om det hadde blitt stilt krav om istandsetting og revegetering.

Omfanget av planlagt tiltak for delområde A vurderes derfor til middels positivt. Dette sammen med at områdets verdi er liten gir en **liten positiv konsekvens**.

7.1.2.2 Delområde B

Tiltakets omfang vil være noe negativt da området får endrede dimensjoner og skala som ikke harmonerer optimalt i forhold til det helhetlige landskapsbildet. Omfanget for delområde B vurderes derfor til liten negativ. Dette sammen med at områdets verdi vedrørende landskapsbildet er middels gir for delområde B **liten negativ konsekvens**.

7.1.3 **Avbøtende tiltak**

Følgende avbøtende tiltak er foreslått for å redusere planlagt tiltakets konsekvenser for landskapsbildet:

- Revegetering: det bør velges naturlig revegetering ved bruk av stedegne toppmasser. Det bør også vurderes å plante større trær fra området for raskere vegetasjonsetablering. Bekkedraget og vegetasjonen i randsonen bør reetableres i tråd med stedets økologi.
- Etappevis drift.
- Sprengning: det bør gjøres nøye vurderinger av sprengningen i kantsonene mot naturområdene for å få naturlig overganger som evt. også er tilrettelagt for revegetering.
- Linjeføring: man bør befare terrenget og stikke ut inngrepsgrense som følger naturformasjoner i terrenget og som får en linjeføring som harmonerer med omgivelsene.
- Visuelle buffere: man bør utnytte terrengformasjoner i og rundt planområdet for å lokalisere tiltak og planlegge uttak av masser på en slik måte at man oppnår best mulig skjerming av tiltaket.
- Ivaretagelse av bekkedrag.
- Arronderingsplaner: det må utarbeides en plan for arrondering og revegetering av terrenget.
- Utredning av mulig avrenning.

Forslag til avbøtende tiltak er innarbeidet i bestemmelsene, jf. §§ 2.4, 2.7, 2.10, 3.2 og 5.

7.2 **NATURMILJØ**

7.2.1 **Verdivurdering**

Ingen verdifulle naturtyper er registrert i tiltaksområdet. Det ligger heller ikke registreringer av truede plante- eller dyrearter i området.

7.2.1.1 Naturtyper og vegetasjon

På grunn av skogens alder og potensial for forekomst av truede arter gis området middels verdi for tema naturtyper og vegetasjon.

7.2.1.2 Fugl og pattedyr

Eldre barskog kan være egnede funksjonsområder for en rekke fuglearter, men eksisterende aktivitet i grustaket gjør det naturlig å anta at de fleste av disse allerede skyr området.

Området vurderes å inneha liten-middels verdi for tema fugl og pattedyr.

7.2.1.3 Fisk og ferskvannsbiologi

Vefsna har status både som vernet vassdrag og nasjonalt laksevassdrag.

Vefsna har vært sterkt plaget av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i lang tid. Vefsna oppstrøms Laksfors har ikke ført anadrom fisk på godt over 20 år, men vassdraget her har en fin brunørretstamme sammen med storvokst harr. Selv om vassdraget ikke er lakseførende i dag vurderes hovedvassdraget å inneha stor verdi for fisk og ferskvannsbiologi.

Planområdet for tiltaket befinner seg imidlertid i sin helhet mer enn 100 meter fra hovedvassdraget.

Det går noen navnløse bekker gjennom planområdet. Verdien på bekkene i selve planområdet vurderes som liten for fisk og ferskvannsbiologi, da de ikke huser registrerte truede arter eller er store nok til å kunne utgjøre nevneverdige funksjonsområder for anadrom fisk.

7.2.2 **Omfang og konsekvens**

7.2.2.1 Naturtyper og vegetasjon

Ved uttak av stein og grus fra tiltaksområdet vil det opprinnelige vegetasjonsdekket bli fjernet i sin helhet, noe som gir stort negativt omfang. Verdien på vegetasjonen i området er satt til middels, på grunn av forekomst av gammel skog og potensial for forekomst av truede arter. Dette gjør at tiltaket vurderes å gi **middels negativ konsekvens** for temaet.

7.2.2.2 Fugl og pattedyr

Det er ikke registrert viktige funksjonsområder for fugl og pattedyr i området, heller ikke truede arter, med unntak av gaupe og jerv, som streifer over svært store områder.

Utvidelse av masseuttak i området vurderes å gi lite negativt omfang og **liten negativ konsekvens** for fugl og pattedyr i området.

7.2.2.3 Fisk og ferskvannsbiologi

Planlagt masseuttak kan forringe vannforekomstene i tilknytning til planområdet samt gi negative effekter i hovedvassdraget Vefsna. Finkornete partikler fra knusing og sprengning, sprengstoffrester, salt samt eventuell forurensing fra oljekilder og betong vil kunne medføre svært negative konsekvenser for fisk og ferskvannsbiologi også i hovedvassdraget, noe som ikke er forenelig med Vefsnas status som nasjonalt laksevassdrag.

Med avbøtende tiltak for å hindre forurensning av Vefsnas små sidevassdrag i området, jf. kap.7.2.3, vurderes omfanget av tiltaket på fisk og ferskvannsbiologi som lite negativt, noe som gir **liten negativ konsekvens** for temaet.

7.2.3 **Avbøtende tiltak**

Så mye overflatevann som mulig bør ledes ut av tiltaksområdet før anleggsstart. Dette kan gjøres permanent ved etablering av nye vannveier, eller vannet kan føres midlertidig utenom tiltaksområdet via rør.

Forurensningsloven med forskrifter regulerer håndtering av salt, betong og eventuell olje i anleggsområder. Det forutsettes også at det blir satt igjen gode buffersoner mot tilgrensende bekk i sør og nord, slik at ikke Osdalsbekken blir påvirket av tiltaket.

En bør så langt som mulig benytte naturlig revegetering fra stedegne toppmasser og ikke tilfører jord utenfra.

Forslag til avbøtende tiltak er innarbeidet i bestemmelsene, jf. §§ 2.4, 2.5 og 2.10.

7.3 **REINDRIFT**

7.3.1 **Verdivurdering**

For dette temaet har man valgt å verdsette tiltaksområdet og influensområdet hver for seg.

7.3.1.1 **Planområde**

Ut ifra at planområdet delvis allerede er tatt i bruk til andre formål (slamlagune, grustak med tilhørende atkomstvei) og at området har betydning som trekkområde opp mot viktige reindriftsområder (fjellområdene nord for planområdet) vurderes tiltaksområdet å ha en middels verdi.

7.3.1.2 **Influensområde**

Ut ifra at området delvis allerede er tatt i bruk til andre formål (slamlagune, grustak med tilhørende atkomstvei, boligformål/gårdsbruk og andre teknisk infrastruktur) og at området har betydning som trekkområde opp mot viktige reindriftsområder (fjellområdene nord for planområdet) samt at det er angitt høstbeite i influensområdet vurderes tiltaksområdet å ha en middels verdi.

7.3.2 **Omfang og konsekvens**

7.3.2.1 **Planområde**

På grunn av terrengforholdene kan trekkende rein fra sør mot nord bli fanget i en «lomme» sør for planområdet mellom Vefsna og de bratte fjellsidene opp mot Ramnåfjellet. Reinen kan derved trekke ut på E6. Alternativt må reinen drives aktivt ut av området sør for Reinfjellnassen og videre nordover øst for Ramnåfjellet. Dette vil imidlertid påføre reieierne et merarbeid.

Passasjen for rein vil ikke bli direkte berørt før etappe 2 og 3 i masseuttaket iverksettes.

Omfanget av planlagt masseuttak uten avbøtende tiltak vurderes å være stort negativt. Omfanget med avbøtende tiltak (jf. kap. 7.3.3) vurderes til lite-middels negativt.

Med utgangspunkt i verdivurdering og vurdering av omfang vurderes konsekvens for reindrift til **liten negativ** dersom avbøtende tiltak iverksettes.

7.3.2.2 Influensområde

Omfanget av planlagt masseuttak i influensområdet vurderes til lite-middels negativt uten avbøtende tiltak og lite negativt med avbøtende tiltak.

Med utgangspunkt i verdivurdering og vurdering av omfang vurderes konsekvens for reindrift til **liten negativ** dersom avbøtende tiltak iverksettes.

7.3.3 **Avbøtende tiltak**

Følgende alternativer/avbøtende tiltak er foreslått for å redusere planlagt tiltakets konsekvenser for reindrift:

- a) Driftsperioden i masseuttaket tilpasses reindriften slik at driften i masseuttaket reduseres i perioder det drives rein gjennom området. Dette kan evt. avklares i en egen avtale.
- b) Masseuttaket utformes slik at det avsettes plass til en passasje langs fjellryggen på oversiden av masseuttaket.
- c) Det settes opp gjerde som sikrer massetaket og som leder reinen opp mot Ramnåfjellet. Plassering av gjerde skjer i samråd med Jillen Njaarke Reinbeitedistrikt.
- d) Tiltakshaver kan rydde skog fro å åpne en passasje for reindrift opp mot Ramnåfjellet.

Det er tatt hensyn til alle punkter i planforslaget (jf. plankart og planbestemmelsene).

Videre er det regulert inn hensynssoner - hensyn reindrift. Hensynssonene er lagt inn mot øst og mot vest og har som hensikt å legge til rette for passasje for rein.

7.4 FORURENSNING – STØY

7.4.1 **Grenseverdier for støy**

Kriterier for soneinndeling i henhold til Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging», T 1442 (2012), er vist tabell 6 nedenfor.

- Rød sone: nærmest støykilden, angir et område som ikke er egnet til støyfølsomme bruksformål, og etablering av ny bebyggelse med støyfølsom bruksformål skal unngås
- Gul sone: er en vurderingssone, hvor bebyggelse med støyfølsom bruksformål kan oppføres dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold.

Tabell 6: Kriterier for soneinndeling.

Støykilde	Støysone					
	Gul sone			Rød sone		
	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå, lørdager og søndager/helligdager	Utendørs støynivå i nattperioden kl. 23 – 07	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå, lørdager og søndager/helligdager	Utendørs støynivå i nattperioden kl. 23 – 07
Vei	L _{den} 55 dB		L _{5AF} 70 dB	L _{den} 65 dB		L _{5AF} 85 dB
Industri med helkontinuerlig drift	Uten impulslyd: L _{den} 55 dB		L _{night} 45 dB L _{AFmax} 60 dB	Uten impulslyd: L _{den} 65 dB Med impulslyd: L _{den} 60 dB		L _{night} 55 dB L _{AFmax} 80 dB
Øvrig industri	Uten impulslyd: L _{den} 55 dB og L _{evening} 50 dB	Uten impulslyd: lørdag: L _{den} 50 dB søndag: L _{den} 45 dB	L _{night} 45 dB L _{AFmax} 60 dB	Uten impulslyd: L _{den} 65 dB og L _{evening} 60 dB	Uten impulslyd: lørdag: L _{den} 60 dB søndag: L _{den} 55 dB	L _{night} 55 dB L _{AFmax} 80 dB

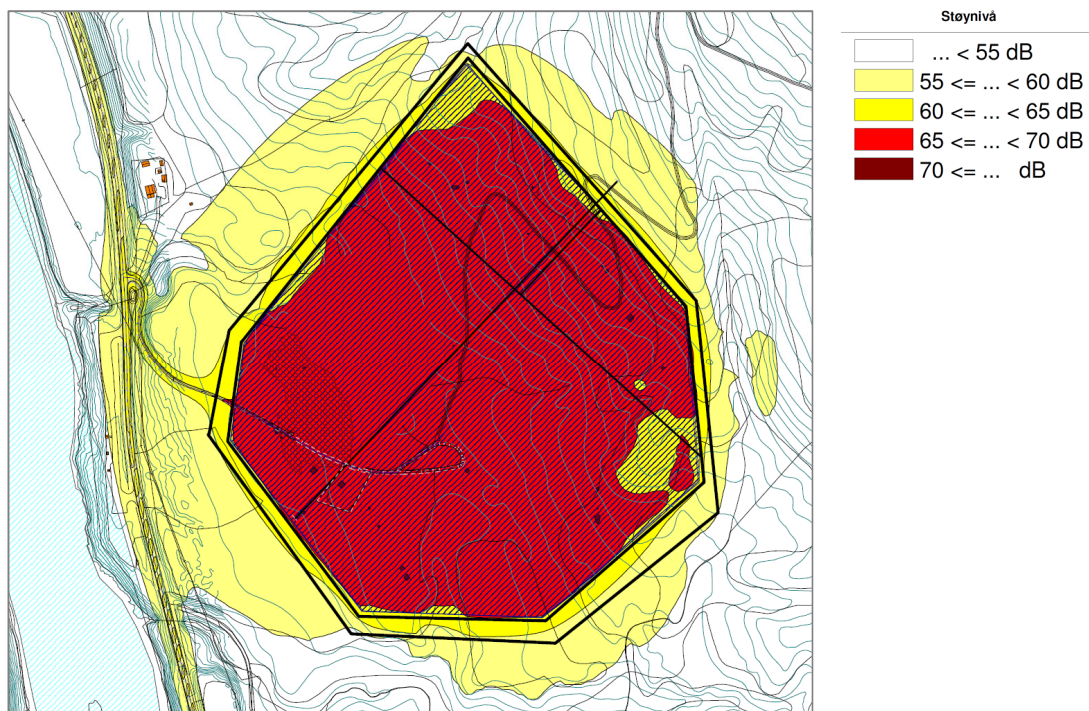
7.4.2 Omfang og konsekvens

Figur 5 viser støynivå på uteareal og er beregnet i 4 meter høyde over bakken. Beregningene er foretatt for et døgn med mest støyende driftsmønster (arbeidsdag fra kl. 07:00 til kl. 19:00), samt bruk av knuseverk, borerigg, hjullaster og lastebiler. Maskinene er plassert oppå dagens terreng for vurdering av et «worst case» scenario. Drift med knuseverk, borerigg, hjullaster og lastebiler kan regnes som industristøy uten impulslyd.

Støy fra sprengning er ikke tatt med i beregningene for støyutbredelse da de er av så kort varighet at de ikke vil innvirke på det ekvivalente støynivået støygrensene gjelder for.

Beregningsresultatene viser at nærmeste nabo ligger utenfor både rød og gul støysone.

Med iverksetting av avbøtende tiltak (jf. Kap. 7.4.3) vurderes konsekvensen for områdets lokale støybelastning til **liten negativ konsekvens**.

Figur 5: Støyutbredelse L_{den} ved drift på hele uttaksområdet. Utarbeidet av Norconsult.

7.4.3 **Avbøtende tiltak**

Skjerming

Masseuttaket bør anlegges og driftes slik at terrenget og bruddkanten samt vegetasjon i størst mulig grad skjerner aktivitetene i bruddet. Dette er innarbeidet i bestemmelsene, jf. § 3.2.

I tillegg er det i bestemmelsene gitt tidsbegrensninger på drift av steinknuseanlegget samt sprengningsarbeider for å begrense ulempene for omgivelsene, jf. § 3.3.

7.5 **LUFTFORURENSNING OG STØVSPREDNING**

7.5.1 **Vurdering av luftforurensning**

7.5.1.1 Masseuttak

Drift av et massetak er regulert av forurensningsforskriftens kapittel 30. Det forutsettes at anlegget driftes etter dette regelverket.

Utslipp av steinstøv/støv/partikler fra totalaktiviteter fra virksomheten skal ikke medføre at mengde nedfallsstøv overstiger 5 g/m² i løpet av 30 dager. Dette gjelder mineralsk andel målt ved nærmeste nabo, eller annen nabo som eventuelt blir mer utsatt.

7.5.1.2 **Asfaltverk**

Forurensningsforskriftens kapittel 24 regulerer stasjonære og mobile asfaltverk med en produksjonskapasitet på inntil 200 tonn vegmasse pr. time. Det forutsettes at anlegget som skal etableres vil oppfylle alle krav i forskriften.

Stasjonære asfaltverk skal ikke plasseres nærmere enn 300 m fra nærmeste bebyggelse eller naturområde, mens mobile asfaltverk ikke skal plasseres nærmere enn 200 m fra nærmeste bebyggelse eller naturområde.

Støvholdig avgass fra tørketrommel skal føres gjennom renseanlegg og rensset avgass skal deretter slippes ut gjennom skorstein. Støvkonsentrasjonen i skorstein skal ikke overstige 50 mg/Nm³ tørr gass.

Virksomheten skal også søke å forhindre utslipp som utsetter omgivelsene for sjenerende luktulempere.

7.5.2 **Omfang og konsekvens**

Med avbøtende tiltak vil omfanget eller påvirkningen tiltaket har på influensområdet være liten negativt.

Det forventes økt luftforurensning for nærområdet som følge av planlagt tiltak men konsekvensen for områdets lokale luftkvalitet vurderes til liten negativ konsekvens. Dette forutsetter aktivt bruk av utslippsreducerende tiltak slik at alle lovpålagte krav til luftkvalitet hos nærmeste eller mest berørte nabo overholdes.

7.5.3 **Avbøtende tiltak**

Miljøverndepartementet vedtok 17. september 2009 å forskriftsregulere seks industribransjer, deriblant produksjon av pukk, grus, sand og singel og asfaltverk.

Det skal gjennomføres effektive tiltak for å redusere støvutslipp fra all støvende aktivitet slik som knusing, sikting, transport og lagring i henhold til forskriftskravene.

Forslag til avbøtende tiltak er innarbeidet i bestemmelsene, jf. §§ 2.3, 2.7, 3.1 og 3.2.

7.6 **TURISME**

7.6.1 **Verdivurdering**

7.6.1.1 **Planområde**

Vurdert i forhold til 0-alternativet har planområdet liten/ingen verdi for turisme. Dette er begrunnet med at det i planområdet er grustak hvor det også er lagret noe steinmasser samt at deler av planområdet er brukt som deponiplass for septikslam. I og omkring deponiområdet er landskapet preget av hogstflater.

7.6.1.2 Influensområde

Influensområdet er begrenset til å omfatte områdene nord og vest for Vefsna / E6 – Laksfors der turister kan høre eller se planlagt masseuttak.

Vurdert i forhold til 0-alternativet, har influensområdet en stor verdi i forhold til fagtema reiseliv og turisme.

7.6.2 **Omfang og konsekvens**

7.6.2.1 Planområde

Omfanget av tiltaket vurderes å være ubetydelig / intet i forhold til turisme.

Med utgangspunkt i verdivurdering og vurdering av omfang vurderes konsekvens for turisme og reiseliv i planområdet til **ubetydelig** dersom avbøtende tiltak iverksettes.

7.6.2.2 Influensområde

Det er ikke innsyn til tiltaksområdet fra Laksforsen / Laksforsen turistcafe og heller ikke fra Engelskmannvillaen. Fra toppen av Laksforsen er det begrenset innsyn til tiltaksområdet på grunn av skjerming av skog.

Rasteplassen ved E6 vil i hovedsak være skjermet mot direkte innsyn til masseuttaket dersom skogen opp mot masseuttaket beholdes som i dag, men det vil bli noe innsyn mot de høytliggende deler av steinbruddet.

Når det gjelder konsekvenser for omkringliggende områder mht. støy og støv vises det til kap. 7.4 og 7.5.

Omfanget av tiltaket i forhold til turisme i influensområdet vurderes å være lite/middels negativt uten avbøtende tiltak.

Med utgangspunkt i verdivurdering og vurdering av omfang vurderes konsekvens for turisme og reiseliv i influensområdet til **liten negativ/ubetydelig** dersom avbøtende tiltak iverksettes.

7.6.3 **Avbøtende tiltak**

Følgende avbøtende tiltak er foreslått for å redusere planlagt tiltakets konsekvenser for turisme og reiseliv:

- Støvdempende tiltak, jf. egen utredning (kap. 7.5)
- Vegetasjonsskjerming

Forslag til avbøtende tiltak er innarbeidet i bestemmelsene, jf. §§ 2.3, 2.7, 3.2 og 5.

7.7 PÅVIRKNING AV KONKURRANSEFORHOLDENE

7.7.1 Pukkforekomster og avstander til Trofors sentrum

I tabell 7 er det gitt en oversikt over pukkforekomster både i Grane og Vefsn kommune samt i regionen. Tabellen angir også avstanden mellom disse forekomstene og en mulig leveranse til utbygging av E6 Brattåsen-Lien. Avstanden måles mellom forekomsten og Trofors sentrum som ligger ca. i midten av den nye E6-en.

Planlagt masseuttak er ikke registrert i pukkdatabasen men er tatt med i forhold til oversikten.

Tabell 7: Oversikt over pukkforekomster i Grane og Vefsn kommune samt i regionen med avstand til Trofors sentrum.

Nr. NGU Pukkdatabasen	Navn / kommune	Dominerende bergart	Ressurs viktighet	Avstand til Trofors sentrum Km/min
	Planlagt masseuttak / Grane	Granitt	Ikke vurdert	13,7km/14 min
1825-501	Sefrivatn / Grane	Gneis	Meget viktig	37,3 km/32 min
1825-502	Fellingfors / Grane	Granitt	Meget viktig	2,3 km/3 min
1825-505	Bjortjønnå / Grane	Båndgneis	Viktig	41,4 km/ 37 min
1824-504	Forsmolia / Vefsn	Gabbro	Meget viktig	49,9 km/44 min.
1824-533	Veset 1/Vefsn	Gabbro	Regionalt viktig	50,3 km/45 min
1824-534	Veset 2/Vefsn	Gabbro	Regionalt viktig	50,3 km/45 min
1820-502	SIVA- Industriområde / Alstahaug	Glimmerskifer	Nasjonalt viktig	103 km/1t, 30min
1822-501	Helgeland pukkverk / Leirfjord	Granitt	Regionalt viktig	95,6 km/1t, 23 min
1826-502	Elvebakken / Hattfjeldal	Kalkstein	Meget viktig	34,3 km/34 min.

7.7.2 **Konklusjon**

For et lavprisprodukt som grus og pukk vil transportkostnadene dominere ved frakt; jo lengre avstanden er desto høyere kostnaden for transport.

Grus- og pukkforekomsten i planområdet har en stipulert verdi (FOB – fritt opplastet på bil) beregnet til 193,6 mill. kr. Transport fra denne forekomsten til utbyggingsområdet for E6 Brattåsen – Lien (beregnet til ett punkt i Trofors sentrum) har en kostnad stipulert til 6,041 mill. kr.

I følge tabellen har planområdet en meget gunstig lokalisering ift. planlagt utbygging av E6 og vil bl.a. bidra til minst mulig trafikk- og miljøbelastning.

Det er kun 502 Fellingfors som har kortere avstand til Trofors sentrum. Det er registrert sporadisk drift i 502 Fellingfors.

Den lokale verdiskaping av grus- og masseforekomsten i planområdet vil avhenge av:

- Leveranser til større prosjekter i nærheten
- Ringvirkninger i forhold til eksisterende næringsvirksomhet (ansatte og kunder kjøper mat / tjenester på turistcafeen mv.)

Masseuttaket vil ha en positiv effekt på næringsutvikling lokalt i de årene som massetaket vil være i drift.

På grunn av transportlengder til alternative massetak i regionen, vil planlagt masseuttak generelt ha en begrenset konkurranseeffekt overfor andre masseuttak.

8 Virkninger/konsekvenser av planforslaget

8.1 OVERORDNEDE PLANER

Planområdet er foreslått avsatt til råstoffutvinning ifm. utarbeiding av arealdelen. Men pga. at Fylkesmannen fremmet innsigelse til dette og at Grane kommune ikke har tatt innsigelsen til følge er området per i dag unntatt rettsvirkning. I arealdelen er det i planområdet lagt en hensynssone «båndlagt i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven» (hensynssone H_710).

8.2 LANDSKAP

Planlagt masseuttak vurderes å gi liten positiv konsekvens ift. delområde A (den delen av planområdet som består av eksisterende grustak og slamlagune) og liten negativ konsekvens ift. delområde B (resten av planområdet), jf. kap. 7.1. Avbøtende tiltak fremgår av kap. 7.1.3.

8.3 NATUR- OG KULTURVERDIER

8.3.1 *Naturverdier*

Planlagt masseuttak vurderes å gi middels negativ konsekvens for naturtyper og vegetasjon, liten negativ konsekvens for fugl og pattedyr og liten negativ konsekvens for fisk og ferskvannsbiologi, jf. kap. 7.2. Ift. reindrift vurderes planlagt masseuttak å gi liten negativ konsekvens kap. 7.3. Avbøtende tiltak fremgår av kap. 7.2.3.

8.3.2 *Kulturminner og kulturmiljø*

Før iverksettingen av tiltak i uttaksområdet skal det foretas arkeologisk utgraving av det berørte automatisk fredete kulturminnet.

Planlagt masseuttak vil ellers ikke komme i konflikt med verken kulturminner eller kulturmiljø.

8.4 FRILUFTSLIV OG TURISME/REISELIV

Man kjenner ikke til at planområdet eller tilstøtende områder er brukt som friluftsområde i dag. Planlagt masseuttak vil derfor ikke få negative konsekvenser for utøving av friluftsliv.

Ift. turisme og reiseliv vurderes planlagt masseuttak å gi liten negativ/ubetydelig konsekvens dersom avbøtende tiltak iverksettes, jf. kap. 7.6.

8.5 TRAFIKKFORHOLD

Tiltaket vil kunne medføre en økt trafikk langs E6 og dermed også noe økt støy.

Det er god sikt i krysset med E6. Det er pr i dag heller ingen kapasitetsproblemer knyttet til E6 og trafikkøkningen som følge av planlagt tiltak vurderes som begrenset, tatt i betraktning at veien har ÅDT på ca. 2150. Planforslaget vurderes derfor ikke å utløse behov for utbedringer av vegsystemet foruten utbedring av eksisterende kryss og atkomstvei, jf. kap. 6.4.

I området er det ikke lagt til rette for skolevei og planlagt tiltak vil ellers ikke følge til negative konsekvenser for myke trafikanter.

8.6 BARNES INTERESSER

Planlagt masseuttak vil ikke komme i konflikt med barns interesser.

8.7 SOSIAL INFRASTRUKTUR

Planlagt masseuttak vil kunne føre til hyppigere besøk av Turistcafeen og økt bruk av tilgjengelige funksjoner og tjenester i sentrumsområdene (Mosjøen og Laksfors).

8.8 UNIVERSELL TILGJENGELIGHET

Utearealer og midlertidige bygninger skal utformes iht. prinsipp om universell utforming så langt det er praktisk mulig.

8.9 ENERGIBEHOV

Energibehov og plassering av evt. trafo og tilhørende fordelingsnett vil bli avklart med Helgeland kraftlag.

8.10 ROS

Det er gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse i forbindelse med planarbeidet. En oppsummering av analysen fremgår av tabell 6.12. Forslag til avbøtende tiltak fremgår av kap. 6.13.

8.11 JORDRESSURSER OG LANDBRUK

Planlagt masseuttak vil føre til avskoging og avdekking av berg. Uttaksområdet vil imidlertid bli tilbakeført til LNFR-område med hovedvekt på skogbruk, noe som gjør at skogsdrift vil kunne fortsette i framtiden.

8.12 TEKNISK INFRASTRUKTUR

Vannforsyning planlegges hentet fra borebrønn. Det er tatt inn i bestemmelsene at det skal dokumenteres at uttak av grunnvann foretas i henhold til grunnvannsmagasinetes tåleevne.

Det tenkes også anlagt tett tank. Med den begrensede mengde med avløpsvann er tett tank den mest nærliggende løsning i forhold til avløp.

8.13 ØKONOMISKE KONSEKVENSER FOR KOMMUNEN

Planlagt masseuttak anses ikke å medføre noen kostnader for Grane kommune.

Størstedelen av leveransene fra massetaket går sannsynligvis til bygge- og veiprojekter i Grane kommune. Masseuttaket vil derfor ha en positiv effekt på næringsutvikling lokalt.

8.14 INTERESSEMOTSETNINGER

Fylkesmannen fremmet innsigelse til at planområdet ble foreslått avsatt til råstoffutvinning ifm. utarbeiding av arealplanen, og til at det igangsettes et reguleringsarbeid når bruken av området ikke er avklart på overordnet nivå.

Innsigelsen er fremmet først og fremst med bakgrunn i at konsekvenser for bl.a. landskap, naturmiljø (forholdet til Vefsna) og turisme (spesielt Laksfors Turistcafe) ikke hadde vært godt nok utredet.

I forbindelse med planarbeidet er det gjort en konsekvensutredning (KU) av en rekke temaer, bl.a. landskap, naturmiljø og turisme. Det er i tilknytning til KU-ene foreslått avbøtende tiltak, jf. kap. 7.

Videre har Fylkesmannen påpekt at det ikke var gjort rede for behov for masser og massekvalitet. Det er i denne planbeskrivelsen gjort rede for både behov for masser (jf. kap. 5.2) og massekvalitet (5.14). Her konkluderes det med at bl.a. utbygging av E6 (Brattåsen – Lien) utløser behov for masser og forekomsten har god kvalitet som tilfredsstillende krav til leveranse (utbygging av høytrafikkert vei).

Nabo nord for planområdet har uttrykt sine bekymringer ift. støy og støv. Begge temaene er konsekvensutredet og det konkluderes med at planlagt masseuttak ikke vil føre til vesentlige ulemper for naboeiendom dersom foreslåtte avbøtende tiltak iverksettes.

8.15 AVVEINING AV VIRKNINGER

I årene som kommer vil utbygging av E6 Helgeland foregå. Da er det svært viktig å ha god tilgang på masser og i rimelig nærhet. Med dette som bakgrunn har planområdet en meget gunstig plassering når det gjelder det transportøkonomiske og ikke minst det miljømessige.

De viktigste virkningene av planforslaget er konsekvensene tiltaket vil ha for landskapsform, natur og miljø. Tiltaket vil forandre landskapet betraktelig. Men etter endt drift vil området bli tilbakeført til LNFR-område med hovedvekt på skogbruk og det vil da igjen bli en naturlig del av landskapet. Ingen av temaene som er utredet eller omtalt i planbeskrivelsen innebærer store negative konsekvenser dersom avbøtende tiltak iverksettes. Forslag til avbøtende tiltak lar seg gjennomføre og er innarbeidet i bestemmelsene.

9 Avsluttende kommentar

Planområdet ligger gunstig og sentralt til i forhold til nærhet til markedet (jf. utbygging av E6 Helgeland) og med utkjøring direkte ut på E6.

Analyse av materialet viser at massene er av meget god kvalitet og tilfredsstillende krav til kvalitet og kan derfor brukes i alle deler i vegbygging (forsterkningslag, bærelag og asfaltdekke).

Ingen av temaene som er utredet eller omtalt i planbeskrivelsen innebærer store negative konsekvenser dersom avbøtende tiltak iverksettes.

Forslagstiller er av den oppfatning at tiltaket samlet sett vil komme samfunnet til nytte.